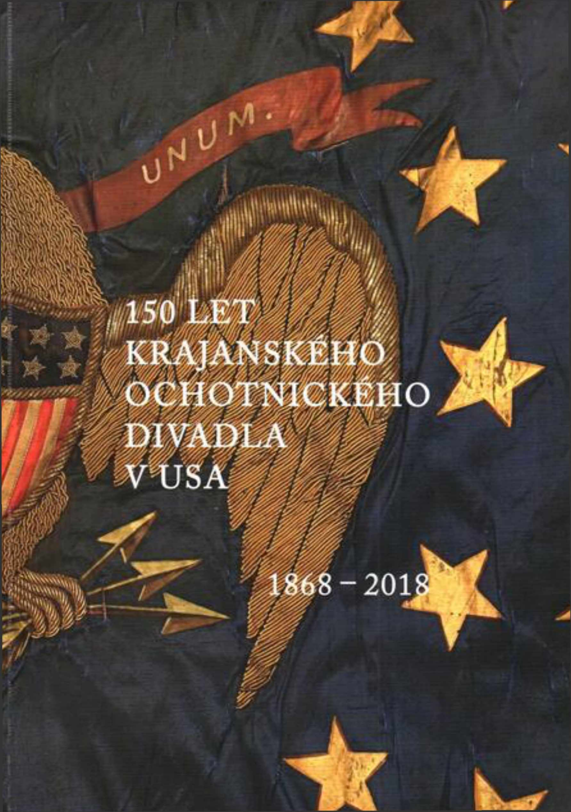

150 LET KRAJANSKÉHO OCHOTNICKÉHO DIVADLA V USA

1868 – 2018

NEBRASKA

Jak již bylo zmíněno v úvodu knihy, stát Nebraska patří k nejvíce zpracovaným státům z hlediska spolkové činnosti, ale zejména také z hlediska ochotnického života. I přesto, že tyto spolky vznikají v malých městech či při farách, je jejich činnost velmi významná. Samozřejmě se jedná o divadelní činnost, ale také o stavbu divadel a divadelních sálů.

„Bohatou a pestrou byla divadelní činnost našich přistěhovalců od samých počátků českého osidlování Nebrasky. Byli to prostí zemědělci a řemeslníci, kteří více než před sto roky budovali skromné domovy na této tak nehostinné prérii Nového světa, kde hledali a také našli svobodu. Tito chudí, čeští lidé, bez znalosti cizí řeči, avšak dobří vlastenci, muži a ženy s oddaností a pevnou vírou zachovat, zajistit a předat příštímu dědici jejich víru, mateřskou řeč a bohatost národního folkloru: českou písničku, lidový tanec, české zvyky a kroje si také uchovali ve svých srdcích lásku pro české divadlo.

A byly to zprvu čtenářské divadelní kluby organizované nadšenci už první generace přistěhovalců. Kluby pomohli udržet nejen styk mezi krajany, tehdy skoro ztracenými na periférii prérie, bez viditelných hranic. Tyto krajanské spolky byly také vydatnou pomocí při zachování mateřské řeči české, když tu zatím nebylo českých kurzů, škol a tělovýchovných a pojišťovacích organizací. V obci Crete, v okresu Saline, jeden z takových českých vlastenců Josef Jindra (budovatel prvního českého hřbitova v Nebrasce) byl první, který roku 1867 založil český čtenářský spolek. Později byl tento spolek změněn v organizaci sokolskou a pak v Česko-Slovanský Podporující Spolek. Podle zachovaných zpráv první české divadlo v Salinském okresu, a snad i v Nebrasce, bylo sehráno někdy kolem roku 1869, a to pod vedením Jana M. Svobody, asi dvě míle od obce Creta (zaznamenala Růžena Rosická v dokumentární historii o Češích v Nebrasce). Toho roku čtenářský a dramatický klub sehrál Veselohru Rekrutýrka v Kocourkově. Svobodův sál, kde bylo představení uvedeno, o rozměru 16 x 22 ft. (4,8 x 6,7 m) sestával z hlediště osvětlovaným dvěma malými okny, hrubých prken položených na dřevěných „kozách", což byla podlaha primitivního jeviště. Bílý kalikový závěs byl zároveň ručně zvedanou oponou. Josef Jindra byl režisérem této veselohry, herci byli: Jan Svoboda, Frank Nedela, Vít Jelínek, Frank Znemanek, Václav Aksamit, Anton Herman, paní Alžběta Aronpová a slečna Nedělová (provdaná Kubíková). Osmiletá Barbora Nedělová představovala v této veselohře malého chlapce. A téhož roku začala divadelní činnost i v Omaze. První české divadlo v Omaze bylo sehráno někdy na podzim roku 1869, a to v Štěpánkově dřevěné síni na rohu Třinácté a William ulici, kde je nyní Prague hotel. Omažští začali také s veselohrou: Vesnický kantor. Matěj Nerad hrál roli kantora a rozpustilé školáky sehráli F. M. Mareš, Jan Štíbal, Frank Vodička, Flora Pintnerová a Eleonora Vodičková (provdaná Marešová). Konstrukce jeviště byla na tu dobu sice jednoduchá, ale praktická. Jeviště bylo postaveno v rohu síně a to na „kozách", přes které byla položená hrubá prkna. Kaliková pěkně malovaná opona se spouštěla na válci. Kulisy byly upevněny na válečkách a vytahovaly se ke stropu tak „šikovně", že jedna kulisa v zápalu této hry spadla a trefila „pana kantora" přes jeho brýle, které měl vyříznuté z plechu, událost zaznamenal František Vodička. Úspěch tohoto prvního divadla v Omaze povzbudil omažské ochotníky, kteří ještě téhož roku, v měsíci říjnu, předvedli další hru, a to Divotvorný klobouk. Hra sepsaná, tehdy už populárním autorem her, Václavem Klimentem Klicperou (1792–1859). Po těchto hrách v Omaze nastalo odmlčení, a to až do

roku 1874, kdy přijel Frank Josef Sadílek z Chicaga se svojí ženou. Tento divadelní nadšenec znovu oživil české hry a jeho přičiněním byl založen 23. května 1874 Dramatický spolek Klicpera. Jeho předsedou se stal F. J. Sadílek, režisérem F. M. Mareš a pokladníkem F. B. Zdrubek. Nový ochotnický spolek zahájil dramatickou činnost hrou Katovo poslední dílo. V této hře, která měla veliký úspěch, mimo jiné účinkovali F. J. Sadílek, F. B. Zdrubek, F. M. Mareš, Matěj Nerad a F. Vodička, hlavní ženskou úlohu měla paní Zdrubková. Omažští ochotníci sehráli poté řadu jiných úspěšných her. Avšak po odjezdu F. J. Sadílka do Wilere se česká divadelní scéna v Omaze opět odmlčela. Teprve po příjezdu Jana Rosického, počátkem roku 1876, nastalo opět oživení divadelní činnosti.
(Historie počátku divadelnictví v Omaze v Nebrasce se poměrně různí, myslím však, že zachované písemné vzpomínky F. Vodičky, jsou pravděpodobné).
Také čeští vlastenci v okresu Colfax se dali do práce. Pravděpodobně první divadlo v tomto okrese, tak početně osídleném našinci, bylo sehráno roku 1874 v kostelní farnosti Tábor, poblíž obce Howells. Byla to hra Hluchoněmý Frantík. V divadle účinkovali: Frank. J. Jonas s manželkou, Jiří Jonáš, slečna Marie Šindelářová (provdaná Polednová) a Josef Šindelář v titulní roli. Toto divadlo bylo uvedeno v režii F. J. Jonase. Primitivní oponou byly dva kusy plátna sešité dohromady. Stejného roku byla uvedena i hra Frantík, pražský student a opět s J. B. Šindelářem v titulní roli. Zájem a obliba českého divadla v Nebrasce se nyní šířila do všech okresů Nebrasky osídlených českými přistěhovalci. Jakmile v osadách jen trochu mohli, pořádali divadelní přestavení. Technicky stále dokonalejší jeviště byla budována skoro ve všech síních českých spolků: Západní Česko-Bratrské Jednoty (Z.Č.B.J.), v sokolovnách i v sálech katolických spolků. Dodnes je možné vidět tato jeviště v Albie, Bee, Burwell, Clarkson, Crete, Dwight, Linwood, Loma, Milligan, Ord, Prague, Morse Bluff, Table Rock, Tábor (Z.Č.B.J.), v Omaze, ve Schuyler, Verdigre, Weston a Wilber a ještě v jiných budovách českých spolků.
Snad tento můj stručný úvod ke studii o divadlech v Nebrasce není úplným, ale jsem si jist, že skoro ve čtyriceti osadách Nebrasky česka divadla byla v minulosti hrána. Ale dnes? Jeviště v českých sálech Nebrasky jsou tichá. Kdysi a po dlouhou dobu v minulosti, tak bohatá činnost divadelní je dnes mrtvou. Se smutkem v srdci a važte se mnou, jak bolestná je tato pravda. Mnohé stavby, budované tak přikladnou obětavostí českých lidí, jestě tu sice stojí, ale jeviště v nich, kdysi živá krásou mateřské řeči, už dávno oněměla. Ješte i dnes je možno vyhledat a zhlédnout tato kdysi tak významná střediska, stánky českého slova, práce i zábavy. A jestli citlivá duše a české srdce nám dovolí aspoň na chvíli zastínit náš zrak, snad v našem snění se nám vybaví obraz českého divadla.
Mnoho českých divadel bylo založeno v Nebrasce po r. 1914. Největšího rozkvětu divadla zaznamenala ve 20. a 30. letech 20. století. Tyto spolky často uváděly hry v českých překladech, jako Charleyova teta, ale raději uváděly české klasiky doby Národního obrození, tedy hry J. K. Tyla Paličova dcera, Jiráskovu Lucernu či Klicperův Divotvorný klobouk."[52]

52 KUČERA, Vladimír: Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

„Dvě nejvýznamnější divadelní centra v Nebrasce byla Omaha a Wilber. Ve všech divadelních aktivitách hrál nejvýznamnější roli Sokol. Období největšího rozmachu tu bylo mezi lety 1907 a 1937, kdy se každým rokem uváděla česká hra, a stalo se to tradicí. V Omaze se české divadlo hrálo asi 80 let a mělo bezpochyby nejdelší tradici. V divadelnictví byly aktivní nejen první generace, ale i druhá, třetí, čtvrtá generace až do druhé světové války."[53]
Kučera cituje článek z Omažských novin (The Omaha Herald Magazine, 25. 9. 1927): „Žádný Čech nemůže být bez svého „divadla", i kdyby už zapomněl, co to slovo znamená."
Významným divadelním centrem, jak jsem již uvedl, byl Wilber v Nebrasce. Po roce 1867 následovala hrstka her, ale drama tam zůstalo sporadické až do příchodu Franka J. Sadílka v roce 1874, který na čas obnovil zájem o divadlo. I Josef Schulesser v roce 1877 přijel do Wilberu z Chicaga, kde byl významným členem putovní divadelní skupiny Aloise Prokopa. Režíroval české hry v Hokufově síni po dobu dvaceti sedmi let až do své smrti v roce 1903.
Divadelní spolek Tyl byl založen v tomto městě už v r. 1893. Ale již předtím, J. K. Schulesser uvedl českou hru J. K. Tyla Paličova dcera. Tento divadelní spolek uváděl operety, historické hry a různá další dramata. Někdy byli jeho protagonisté členové Sokolu Omaha, jindy Dramatického spolku Wilber.
V Milliganu byl v roce 1899 založen spolek Záboj. Dalším výzmaným spolkem, který vznikl v roce 1926 jako Ochotnické družstvo a v příštím roce se reorganizoval jako Ochotnický kroužek, hrál až do roku 1938, a byl jedním z hlavních sponzorů výstavby nového Milligan Auditoria nebo-li Narodní síně v roce 1929.
Mezi nejvýznamnějšími spolky v období rozvoje byli, Západní Česká Bratrská Jednota (Z.Č.B.J.) a česká tělocvičná jednota Sokol. Několik českých katolických farností také založilo spolky, například Čtenařský spolek Jablonský ve farnosti sv. Václava v roce 1900 v městě Dodge.
Uváděna byla i loutková představení. Tyto dramatické spolky uváděly české hry až do roku 1936. Poslední uvedená česká hra byla Mařenku si neber!, kterou hrál sokolský dramatický odbor, premiéru měl 24. ledna 1942.
Druhá světová válka přerušila divadelní aktivity. Tam tkví kořeny v úpadku českého amatérského divadla v USA a nezájem dalších mladších generací o český jazyk a české divadlo.[54]

Opony českého divadla v Nebrasce

Popularita dramatického představení v devatenáctém století byla mezi rodilými Američany dobře zdokumentována, ale méně povědomí máme o postavení divadla, které hráli cizinci narozeni v zahraničí. Kronikáři dramatu na Středozápadě se spoléhali na standardní anglické zdroje, což vedlo k tomu, že v širších studiích bylo identifikováno velmi málo divadel přistěhovalců.

53 BOŘKOVEC, Věra. Czech and slovak theatre abroad. New York: Columbia University Press, 2006., str. 3.

54 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

Stejně tak etnické monografie popisovaly roli dramatu v jednotlivých skupinách, ovšem tento vývoj nebyl ve větším americkém kontextu. Dům opery byl v amerických komunitách tak všudypřítomný, že by příležitostní pozorovatelé mohli předpokládat, že divadlo přistěhovalců pouze napodobovalo americký vzor. Bližší pohled na jednu skupinu – Čechů – přináší několik předběžných pozorování a závěrů: Česko-americké divadlo nijak nesouviselo se svým anglicko-americkým protějškem.
Obchodní charakter amerického divadla se projevil i ve stavebnictví. Divadelní prostory z devatenáctého století, bez ohledu na velikost nebo typ, se nacházely hlavně v horních patrech bloků s obchodními domy na hlavních třídách. Ačkoli vzhled a technická propracovanost hlediště nebo „domu" se v průběhu let vyvinuly v závislosti na velikosti komunity a částce investované do výstavby, na Středozápadě dominovaly nadřazené obchodní bloky až do přelomu 20. století. Stavby divadel nebo operních domů byly někdy dokončeny díky populárnímu předplatnému, občas díky daru od bohatého podnikatele, nejvíce však byly budovány za účelem výnosného obchodování.
Na rozdíl od tohoto komerčního vývoje bylo divadlo u Čechů spíše domácím a participačním fenoménem. Česká láska k dramatu, stejně jako obecně k Evropanům, byla v době osídlení v Severní Americe staletá. Datuje se přinejmenším do středověku, kdy jsou populární představení inspirovaná křesťanstvím a folklórem. Nejstarší zaznamenané české hry se inspirovaly náboženskými svátky, které inicioval duchovní a byly hrány v latině. Později se laická veřejnost začala divadla sama účastnit a drama přišlo více se světským obsahem a vystupovalo se v národním jazyce.
Architektonicky se česko-americké divadlo rozvíjelo i na výrazných liniích. První česká hra v Nebrasce se konala v malém sále postaveném Janem Svobodou na jeho farmě nedaleko Cretey. Jeviště, měřící pouze šest metrů, obsadilo jednu stranu haly a bylo vyrobeno umístěním těžkých prken přes dvě kozy. Na přední oponu bylo použito bílé kaliko. Divadlo ve Štěpánkově síni bylo popisováno jako hrubě postavené nacházející se v budově, která nebyla omítnutá uvnitř ani natřená zvenku. Podmínky se výrazně zlepšily v roce 1874 se stavbou Kučerova divadelního sálu.
Předčasné představení her v soukromých sálech v českých městech následovalo americké vzory. Bohatší nebo podnikatelští Češi vybudovali všeobecné obchodní sály nad obchodními zařízeními, které byly využívány pro všechny druhy veřejných shromáždění. Ačkoli fenomenální růst česko-amerických komunit a dobrovolných sdružení později vyústil ve výstavbu veřejných sálů, někteří Češi pokračovali v provozování soukromých divadelních zařízení americkým způsobem. Snad nejznámější jsou Hokufova síň ve Wilberu, Janáčkova opera v Schuyleru a Pospíšilova operní budova v Bloomfieldu. Menší budovou byla například Kovandova opera v ve Westonu. Takové soukromé podniky prosperovaly hlavně tam, kde nebyla vybudována veřejná zařízení, nebo kde bylo soukromé zařízení větší či komplikovanějším způsobem dostupné.
Až s nástupem Česko-Slovanských Podporujících Spolků (Č.S.P.S.) a Sokola se zahajuje výstavba vlastních veřejných sálů. Podobně tomu tak bylo i ve starších českých osadách Iowy, Wisconsinu a Chicaga. Příkladem je i komorní sál, postavený kolem roku 1885 Č.S.P.S. v Humboldtu a další v Pishelville.
Každý česko-americký veřejný sál postavený v Nebrasce po roce 1900 v sobě zahrnoval divadelní scé-

nu pro dramatické představení. Většina z nich byla postavena Z.Č.B.J., která se oddělila od staršího Č.S.P.S. v roce 1897 na setkání v Omaze.
Stavba těchto veřejných sálů nebo divadel je odlišuje nejen od amerického vzoru komerční výstavby, nýbrž má i svůj symbolický význam. České národní obrození, období velkého kulturního oživení, bylo v Čechách významně symbolizováno stavbou Národního divadla v Praze. Budova doslova patřila českému národu. Jeho otevření v roce 1881 je doprovázeno slovy „Národ sobě". České sály, divadla a opony ve Spojených státech, z nichž mnohé byly označovány jako „Národní síň", by mohly být považovány za malé americké verze Národního divadla, protože jsou důležité pro české komunity.
Česká divadla byla odlišná od většiny svých amerických protějšků v umístění na hlavní úrovni stavby a v segregaci od komerčních zařízení. Výsledkem je, že jejich architektonický charakter je spíše jako veřejná budova. Přijetí vlastních architektonických návrhů, spíše než využití amerických stylů, navenek symbolizovalo českou veřejnou identitu. Češi tento národní charakter vyjádřili zásadně jedním ze dvou způsobů; první ve slovanském novorenesančním slohu nebo druhým, který zachoval populární provinciální barokní styl. Významy těchto stylů se staly mnohem jasnějšími na oponách uvnitř budov. Jejich základní rysy následovaly dědictví divadelního designu založeného v renesanční Evropě. Ve své nejzákladnější podobě mělo divadlo na jednom konci velkého sálu vyvýšenou část orámovanou prosceniovým obloukem a na zadní straně galerii. Pragmatické obavy; velká plocha podlahy s pohyblivými sedáky umožnila využít prostor pro mnoho druhů akcí. Více funkcí, pro které byly postaveny české sály, včetně tělocviku, tance, koncertů, projevů, pohřbů a banketů, vyžadovalo vedle dramatu také design, který byl přizpůsoben modelu sálu pro všeobecné účely.
Jeviště a scenérie následovaly také vývoj, který byl poprvé představen v období renesance. Jeviště se lišila velikostí a propracovaností, ale obecně česká pódiová patra byla plochá, zatímco přední tahy, pokud existovaly, byly pouze navrženy, následovaly spíše kontinentální než anglické praxe. Vzhledem k jejich typicky menší velikosti a pragmatickým úvahám si česká divadla ponechala dveře proscénia z pódia do zákulisí na obou stranách oblouku. Ty poskytovaly jediný vnitřní prostor přístupu k jevišti.
Typické kulisy scenérie se skládaly z variací na starém systému křídel a tahů, který vytvořil nastavení hloubky, vylepšené perspektivním malováním. Systém byl tvořen scénami namalovanými na kulisách, se sadami křídel na každé straně a úzkými hraničními závěsy. Většina z nich byla svinutá, zatímco některé větší české domy, například sály v Crete a Omaze, měly nad jevištěm prostor, kde byly uloženy trvale jako celek.
Takto vybavená divadla by mohla podpořit putovní skupiny, které už nemusely přepravovat svou vlastní scenérii, stejně tak jako jeviště na místní produkci. Scény obyčejných akcií zahrnovaly prostý interiér, luxusní interiér, městskou scénu, venkovskou scénu, scénu místnosti nebo lesa a scénu zahrady. V devatenáctém století komerční studia poskytovala většinu z nich, používajících standardní návrhy. Dodávat scenérie jakékoli velikosti objednané místními spolky nebyl problém.
Divadlo se rozvíjelo s historií dramatu, scény byly měněny v plném pohledu na publikum, často k jejich potěšení a zábavě. Přední opony však byly v elitních divadlech používány v době, kdy bylo v Americe

představeno drama. Zelené závěsy byly zpočátku populární, ale s příchodem válcových opon v polovině devatenáctého století, byl možný nový umělecký výraz. Zpočátku byly tyto opony provozovány pouze při zahájení a ukončení hry, ale později byly použity i mezi akty, které skrývaly změny scény. Během devatenáctého století byly romantické přírodní scény populární na oponách a velké společnosti replikovaly stejné scény opon mnohokrát. Barnumův vliv se projevil ve druhé polovině devatenáctého století se zavedením reklamní opony jako přední opony.

Všechny tyto vlivy a trendy jsou v různé míře patrné v scenérii českých divadel v Nebrasce. Kolekce obsahuje proscénium, reklamní oponu s prostorem pro reklamu, rustikální scénu ve vesnici, dvě zahrady a dvě lesní scény. Zatímco Clarkson zachoval proscenium, hradní pozadí, scénu venkovské vesnice a města, les a dvě zahradní scény. Opony v Slavinově síni poblíž Ordu se vyznačují úplnými soubory doplňujících křídel. Tato kolekce zahrnuje proscenium, stejně jako rustikální interiér, luxusní interiér, městskou scénu a scénu lesa. České divadelní opony v Nebrasce společně tvoří pozoruhodnou sbírku a reprezentují obecně americkou scénografii na počátku dvacátého století.

Důležitější však je, že mnoho českých opon je symbolem výrazného kulturního dědictví, které bylo oživeno při národním obrození a obnoveno na americké půdě během rozkvětu česko-americké kultury ve 20. století. Tyto národní nebo symbolické opony jsou bohatě evokující a divadelnímu interiéru propůjčují nezaměnitelnou auru. Mnohé z nich byly namalovány v místě. V této roli jsou zastoupeny dva druhy opon: prospekty proscénia a kulisy. Prospekty proscenium se pohybují od striktně obrazového až po více amerikanizované motivy a opony alegorické, až po ty se symbolickým obsahem.

Jediná alegorická opona v Nebrasce se objevuje v Clarksonově opeře, která byla postavena v roce 1915 pod záštitou Z.Č.B.J. Zapadní svornost. V roce 1929 oponu namaloval v Crete malíř Jack Ballard. Opona je umístěna v komplikovaně malovaném oválném rámu, s motivem velkomoravského knížete Svatopluka na jeho smrtelném loži, který svým synům dává svou poslední radu.

Ballard je také autorem elegantní prosceniové opony Sokola Crete z roku 1923. Tato symbolická scéna s využitím pozlaceného oválného rámu zasazeného do iluze předního rámu tažených opon se zaměřuje na Vyšehrad, původní český hrad. Bylo to první sídlo moci přemyslovských knížat v desátém století a je spojeno s legendou Libuše, princezna, která si vzala rolníka Přemysla za manžela. Tím položili základ rodu Přemyslovců, který trval až do roku 1306. Další ztvárnění Vyšehradu maloval v roce 1932 Ballard; je středobodem reklamní opony, která dříve visela ve staré opeře ve Wilberu. Zdaleka nejoblíbenější symbolickou scénou opon jsou Hradčany v Praze, známé jako Pražský hrad. Osídlený od desátého století, ve čtrnáctém císařem Karlem IV. Z hradu učinil sídlo Svaté říše římské, odkud se staral o Zlatý věk české kultury.

Velkolepá prosceniová opona v sále Bílá Hora Hall ve Verdigre nabízí Hradčany v úplném výhledu ze Seminární zahrady, parku s výhledem na Prahu. Scéna je zasazena do pozlaceného prosceniového rámu, na jaře se stromy zobrazují v plném květu. Vše je vykresleno v detailech. Na Malé Straně je jasně vidět katedrála sv. Mikuláše, stejně jako katedrála sv. Víta na Hradě, s prominentní transeptickou věží.

Žádný z Nebraských pohledů na hrad neukazuje katedrálu v její současné podobě, protože její dokončení ve 20. století, dlouho po emigraci, kulminovalo téměř 500 let výstavby.
Dvě další opony jsou jednoduše namalovány, ale v celkové kompozici jsou ikoničtější. Proscéniová opona v Slavín Hall v Ord, namalovaná v roce 1923, ve středu je pohled na Hradčany, nad nimiž jsou štíty nesoucí české erby. Nad nimi je americký orel. Celek je zasazen do červené opony „velveteen", která je obklopena reklamami. Stylizovaný výhled na Hrad je z Malé Strany a směřuje nahoru na Hradčany.
Na oponě namalované 1922 v Kollár Hall poblíž Du Bois je Pražský hrad zobrazen ze severu, nebo „zadní" strany, orámovaný drapérií a stoupající hranicí. Na hranicích je nápis s nápisem na vrchu Jan Kollár, zatímco štít Spojených států a znak s mottem ZCBJ se vyskytují podél spodního okraje. Motto „Pravda, Láska a Věrnost", překládá se jako „Pravda, Láska a Loajalita." Na hranicích nad Hradem jsou prominentně umístěny tři portréty českých národních hrdinů, umístěné v tondii. Na levé straně je Jan Hus, český náboženský reformátor, jehož mučednictví v roce 1415 vyvolalo ozbrojenou obranu reforem, které inspiroval. Ústředním portrétem je biskup protestantského českého bratra Jana Amose Komenského a mezinárodně známý filosof a pedagog. Na pravé straně je Karel Havlíček Borovský, novinář národního obrození a hlavní zastánce politického sebeurčení Čechů.
Dvě další opony zachycují významné české památky. Prosceniová opona ve starém česko-moravském sále v Brainardu nabízí romantický výhled na Národní divadlo v Praze, které je vidět z Vltavy. Na druhé straně je znázorněn Karlštejn. Hrad je zde zobrazen, jak tomu bylo v době emigrace v devatenáctém století, před jeho obnovou během století.
Další a snad nejkrásnější prospekty se nachází v Národní síni ve městě Milligan.

Česko-americké divadelní opony jednoznačně představují symbolické a trvalé aspekty českého kulturního příspěvku k americké historii. Od alegorických a symbolických až po reprezentativní zobrazení a dramatická vystoupení, kterých se tyto obrazy staly součástí, odhalují české opony divadelní přítomnost, která byla tradiční i domorodá. Charakter českých příspěvků k tomuto umění byl odlišný od amerických forem v jeho prominentním místním původu, jeho zaměření na kulturní identitu a v její dlouhověkosti. Tyto příspěvky se odrážejí materiálně v odlišných divadelních budovách, stejně jako v elegantních předních oponách a zadních prospektech. České divadelní opony jsou dědictvím česko--amerického života a trvalého dramatického vyjádření sofistikované venkovské kultury".[55]

ABIE

SOKOL

Produkce českých divadelních her do r. 1959.

55 MURPHY, David. DRAMATIC EXPRESSIONS: Czech Theatre Curtains in Nebraska [online]. Nebraska, 1993 [cit. 2019-08-02].

BAINARD

Začátkem 20. století Alois Klein z farnosti Nejsvětější Trojice spolu s katolickými dělníky a skupinou Rytířů sv. Jiří zakládá společné divadlo. Hrají v sále Z.Č.B.J.
Do režie významně zasáhla Jim Fuxa. Mezi herce patří Anton Janák, Ludmila Stoupová, Charles Veselý a Alois Mergl.

Uvedena inscenace - Oldřich Dubovský: Na manželské frontě stávka.[56]

BLOOMFIELD

Snad nejznámější divadelní budovou je Pospishil's Opera House.

BRAINARD

Prosceniová opona ve starém česko-moravském sále v Brainardu nabízí romantický výhled na Národní divadlo v Praze, které je vidět z Vltavy. Na druhé straně je znázorněn Karlštejn. Hrad je zde zobrazen, jak tomu bylo v době emigrace v devatenáctém století, před jeho obnovou během staletí.

BURSHCREEK

SOKOL

1929 *František Xaver Svoboda: Poslední muž.*

1930 *Antonín Kozel: Nápadník z Ameriky / Václav Moser: Matčina píseň.*

1933 *Jaroslav Pokorný: Zapovězená cestička do lásky nebíčka (rozkošné dobrodružství) / Richard Branald: Slečna tulačka / Richard Branald: Děti našeho pluku (Věra, dítě pluku) / František Balej: Nechoď tam, pojď radš k nám! / František Lašek-Lukovič: Ta česká muzika, ta srdce proniká.*

1934 *Josef Liška Doudlebský: Růže prérie / František Ferninand Šabmerk: Jednácté přikázání / Richard Branald: Vstup do srdce zakázán! (Moje slečna ženuška).*

1935 *Josef Liška-Doudlebský: Přesazená růže prérie / Marie Slavíková: Hřích lesního Křikavy / Richard Branald: Naše tchýně odzbrojuje / Jiří Balda: Já se ženit nebudu! / Marie Slavíková: Návrat ztracené dcery (Slavný den doktora Martina).*

1936 *Richard Branald: Naše tchýně odzbrojuje / Božena Rajská-Smolíková: Zatoulaná svatba (Proč??) / František Lašek-Lukovič: Tatínek šel na zálety.* [57]

56 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

57 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

BURWELL

SOKOL

Uvedení mnoha českých her ve 30. letech 20. století.

SPOLEK JOSEF JUNGMANN

Dne 28. října 1906 byl založen spolek Josef Jungmann. Mezi zakládajícími byli Elisabeth a Minnie Lukeš, Anna Rejda, Jan Sibal, Frank Dobes, Josef Bartos.

První představení bylo sehráno v následujícím roce.
1914 *další představení za režie Joa Lukeshe, který byl také vynikajícím hudebníkem.*
1914 *Karel Fořt: Žárlivec.*

1924 *spolek vybudoval vlastní divadlo.*
1924 *Osudný deštník, r. Joe Kocourek.*
1925 *režii přebírá James Rejda.*
1925 *Ferdinand Oliva: Julinčiny vdavky, r. Joe Kocourek / Margaret Mayo: Naše miminko.*
1926 *Zahrada na Čertovce, se kterou hostovali i v okolních městech.*
1927 *Karel Piskoř: Ta, jíž nelze odolati.*
1928 *Oldřich Dubovský: Na manželské frontě klid / Karel Fořt: Západ slunce na horách.*

1930 *Gustav von Moser: Naše roztomilá Baruška / Ruda Mařík: Čtveráctví krajánka Švejka.*
1931 *Karel Burian: Na otavském klepáči.*
1932 *Božena Rajská-Smolíková: Zemský ráj to na pohled / Jakub Ridvan: Princezna ze statku.*
1933 *Richard Branald: Každý má snad něco rád (Vincek Duha, správný sluha) / Ferdinand Oliva: Láska divy tvoří.*
1936 *Jiří Balda: Pan Švejk se žení / František Vajner: Náš sluha Matěj.*
1938 *Než to prasklo.*
1939 *Václav Bárta: Na potoce za mlýnicí.*

1941 *24. února uvedeno poslední představení Karel Fořt: Západ slunce na horách"* [58]

CEDA HILL

DRAMATICKÝ KLUB

V roce 1935 za režie Josepha Souseka byly udevedeny hry: Kolda Malínský: Tatínkovy juchty / Richard Branald: Pepička z malé hospůdky / Vojtěch Siebert-Lípa: Slečna Máří veze ženicha na trakaři / Karel Balák: Anton, nezlob (Trumfy ševce Branzola) / Josef Valenta: Osel je osel / Karla Lužanská: Sojčí pero. [59]

---

58 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

59 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

CLARKSON

DRAMATICKÝ KLUB

Aktivní 1931-1938, zachována divadelní opona a kulisy.

Obr. 12: Clarkson, Opera Haus, sál s divadelní oponou

CRETE

ČESKÁ ČTENÁŘSKÁ SPOLEČNOST

1867 *Česká čtenářská společnost.*

Později byl tento spolek změněn v organizaci sokolskou a pak v Česko-Slovanský Podporující Spolek.

1869 *Theodor Flam, překlad J. K. Zbraslavský: Rekrutýrka v Kocourkově.*

1942 *16. srpna uvedeny Sokolem a místními dětmi Adolf Hoffmeister: Lidice.*[60]

Obr. 13: Crete, Sokol, divadelní opona, 1923

SOKOL

1913 *postavena první dřevěná sokolovna*

1915 *postavena zděná sokolovna, režiséři byli Frank Dredle, Sedlackova, Stebie Kadlecová (Nováčková).*

1923 *pro Sokol namaloval Jack Ballard divadelní oponu s motivem Vyšehradu.*[61]

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA /ZÁPADNÍ SVORNOST

Jediná alegorická opona v Nebrasce se objevuje v Clarksonově opeře, která byla postavena v roce 1915 pod záštitou Z.Č.B.J. Zapadní svornost. V roce oponu 1929 namaloval v Crete malíř Jack Ballard. Opona je umístěna v komplikovaně malovaném oválném rámu, s motivem velkomoravského knížete Svatopluka na jeho smrtelném loži, který svým synům dává poslední radu.

„Uvedena hra Josefa Skružného Falešná kočička"[62]

---

60 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

61 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

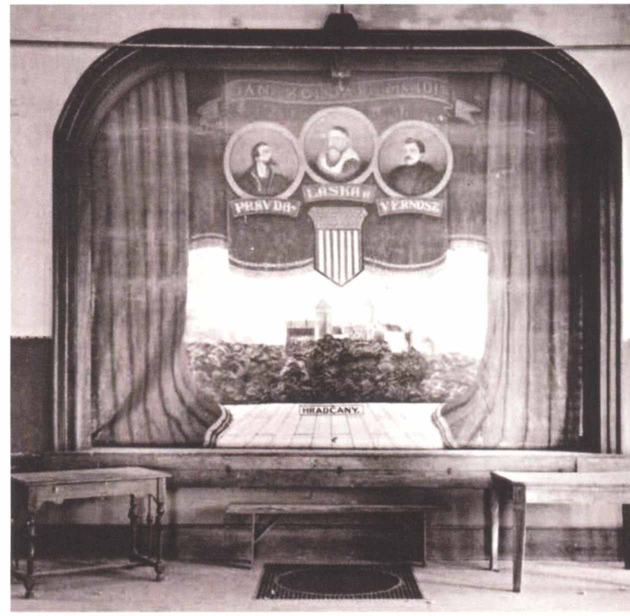
62 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

DODGE

ČTENÁŘSKÝ KLUB JABLONSKÝ

Klub založen roku 1900.

DU BOIS

Obr. 14: Du Bois, Sokol, Kollár Hall, divadelní opona, 1922

Na oponě namalované 1922 v Kollár Hall poblíž Du Bois je Pražský hrad zobrazen ze severu, nebo „zadní" strany, orámovaný drapérií a stoupajícím horizontem. V horní části opony je text Jan Kollár ....Pod nápisem jsou portréty Jana Husa, českého náboženského reformátora, jehož mučednická smrt v roce 1415 vyvolala ozbrojenou obranu reforem, které svým učením inspiroval. Ústředním portrétem je biskup protestantského českého bratrstva Jana Amose Komenského, mezinárodně známého filosofa a pedagoga. Na pravé straně je Karel Havlíček Borovský, novinář národního obrození a hlavní zastánce politického sebeurčení Čechů. Jeho úsilí, ne zcela realizované až do vzniku samostatného Československa po první světové válce. Motto pod portréty „Pravda", „Laska" a „Věrnost" se ve Spojených státech překládá jako „Pravda, Láska a Loajalita." Pod portréty českých osobností je štít Spojených států a znak s mottem Z.Č.B.J..[63]

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA

1921 *Ladislav Stroupežnický: Naši furianti, r. Frank Dobrovolný, hrálo se do roku 1927.*[64]

DWIGHT

České divadlo zde začíná v polovině 20. let 20. století pod vedením faráře Michaela Pazourka.[65]

DRAMATICKÝ KLUB

Hraje v sále Nanebevzetí Panny Marie a poté v sále Z.Č.B.J.

1930 *Eugène Labiche: Následky prvního manželství.*
1931 *Všechna má láska.*

1967 *Slávka Grohmannová: Hospůdka u Markyty.*[66]

---

63 MURPHY, David. DRAMATIC EXPRESSIONS: Czech Theatre Curtains in Nebraska [online]. Nebraska, 1993 [cit. 2019-08-02].

64 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

65 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

66 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

STŘEDNÍ ŠKOLA

1938 *Bohumil Schweigstill: Pan Jiří.*

Děti hrály do roku 1940.[67]

HEMINGFORD

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA

1927 *uvedeno první představení v garáži pana Stránkého.*
1928 *postaveno vlastní divadlo.*

Soubor hrál čtyřikrát za zimu, až do roku 1947.

Uvedena hra Viktora Fraňka: Žabičky pana profeora.[68]

HUMBOLDT

ČESKO-SLOVANSKÁ PODPORUJÍCÍ SPOLEČNOST

Zde spolek postavil divadlo kolem roku 1885.

KNOW COUNTY

ČESKÝ LEV

Založen 8. prosince 1888 a svá představení uváděl v sále.[69]

LINWOOD

SPOLEK RATOLEST MLADOČECHŮ

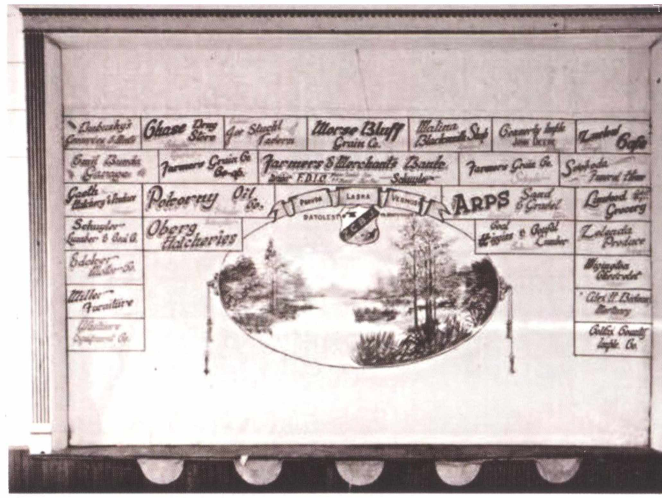
Zachována divadelní opona v budově, kterou postavila Z.Č.B.J.

---

67 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

68 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

69 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

Obr. 15: Linwood, Ratolest Mladočechů Hall, divadlení opona

LOMA

Na místní farnosti v roce 1925 Michael Pazourek s místními farníky dvakrát ročně vystupuje s divadelním představením.

Poslední představení bylo uvedeno roku 1935 – Eliška Pešková: Furiant.[70]

MILLIGAN

První představení se konalo v roce 1906 v sále Thomase Jicha. Byla to inscenace Jindřich Vilhelm: Mistr bedrník a jeho chasa, r. Vít Laun.

DRAMATICKÝ SBOR ZÁBOJ

Založen 1909.

1910 *Otto Faster: Pražské švadlenky, uvedena v sále Josefa Jičky.*

1911 *Rudolf Kneisel: Chudý písničkář.*

1912 *Johann Nestroy: Zlý duch Lumpacivagabundus, aneb, Ludrácký trojlístek.*

OCHOTNICKÉ DRUŽSTVO / OCHOTNICKÝ KROUŽEK

Družstvo založeno 29. 11. 1926, prezidentem Frank Hrdy, režisér Josef Sádlo.

1927 *Karel Fořt: Falešní proroci, aneb, Následky prohibice.*

1928 *A. Kantor: Honba na muže / Richard Branald: Tři dcerušky na vdávání.*

1930 *František Ferninand Šamberk: Podskalák / Karel Fořt: Tulácká krev.*

1933 *Marie Slavíková: Když člověk zdědí milion.*

1934 *Jaroslav Kvapil: Sirotek / Otto Faster: Pražské švadlenky / Eliška Pešková: Cikánka a její děti / Karel Fořt: Kráska ze Šumavy / Karel Fořt: Z českých mlýnů.*

1935 *Jan Černý: V Černé rokli / Norbert Ulver: Kde se pivo vaří / Ferdinand Oliva: V červáncích svobody / Ruda Mařík: Pantát Vohnout poprvé v divadle.*

1936 *V. Kostelecký: Podzimní píseň / Karel Fořt: Kam nemůže čert, nastrčí bábu (Nováci) / Hrom má do baby uhodit / Max Felix: Podnájemník paní Bernáškové / Richard Branald: Láska na konci vesnice.*

1937 *Ferdinand Oliva: To všecko z lásky / František Lašek-Lukovič: Zasnoubení na paloučku / Josef Kubík: Letní bouře na faře.*

1938 *Richard Branald: Naše tchýně odzbrojuje / Mlýn pro radost.*[71]

---

70 MURPHY, David. DRAMATIC EXPRESSIONS: Czech Theatre Curtains in Nebraska [online]. Nebraska, 1993 [cit. 2019-08-02].

71 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

ODELL

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA

První představení uvedeno 11. 10. 1923 pod názvem Bordincary. Poslední byla uvedena v roce 1925, Rudolf Robl: Hastrman. Režisérem byl Frank Beloušek.[72]

OMAHA

1869 *první česky uvedená hra byla Vesnický kantor / František Ruth: Rozpustilí kluci ve škole / Václav Kliment Klicpera: Divotvorný klobouk. V Omaze se české divadlo hrálo až do konce 2. světové války za aktivní účasti až čtvrté generace krajanů.*[73]

ČTENÁŘSKÝ SPOLEK

V letech 1872–1875 byl aktivní Čtenářský spolek.

DRAMATICKÝ KROUŽEK KLICPERA

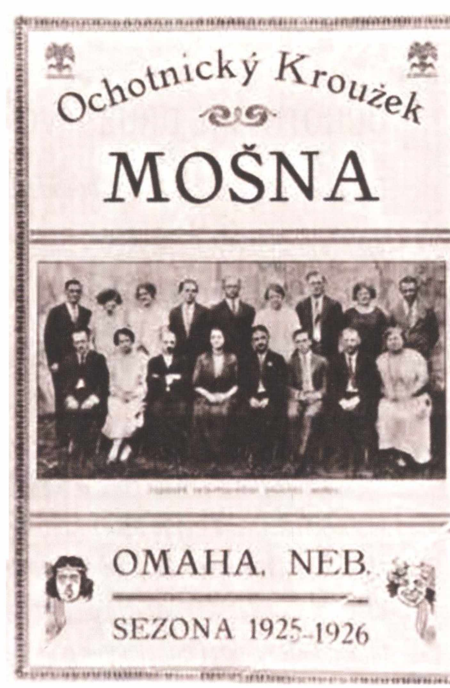
V roce 1874 vzniká dramatický kroužek Klicpera. Jeho předsedou se stal F. J. Sadílek, režisérem F. M. Mareš a poladníkem F. B. Zdrubek.

1874 *Josef Mikuláš Boleslavský: Katovo poslední dílo.*

Omažští ochotníci sehráli poté řadu jiných úspěšných her. Avšak po odjezdu F. J. Sadílka do Wilere se česká divadelní scéna v Omaze opět odmlčela. Teprve po příjezdu Jana Rosického, počátkem roku 1876, nastalo opět oživení divadelní činnosti.

OCHOTNICKÝ KROUŽEK MOŠNA

V letech 1925–1926 je činnost doložena divadelním programem.[74]

Obr. 16: Omaha, Mošna, divadelní program 1925 – 1926

PĚVECKÉ DIVADLO TYL

V roce 1889 byl založen Pěvecko-divadelní soubor Tyl.

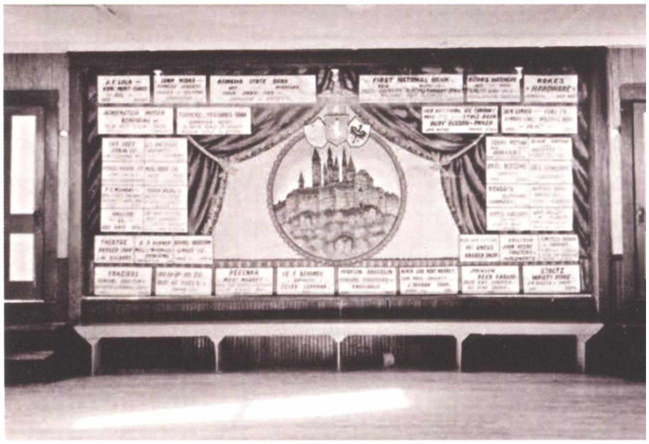
72 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

73 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

74 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

ORD

Zachovány divadelní kulisy a divadelní opona namalovaná roku 1923. Ve středu je pohled na Hradčany, nad nímž jsou štíty nesoucí české erby. Nad nimi je americký orel. Celek je zasazen do červené opony „velveteen", která je obklopena reklamami. Stylizovaný výhled na Hrad je z Malé Strany dole a směřuje nahoru na Hradčany.

Obr. 17: Ord, Slavín Hall, divadelní opona, 1923

PISHELVILLEE

ČESKO-SLOVANSKÁ PODPORUJÍCÍ SPOLEČNOST

Česko-slovanská podporující společnost zde postavila divadlo kolem roku 1885.

SEWARD COUNTY

Činnost začíná počátkem 30. let 20. století ve Svatováclavské farnosti, jejímž reverendem byl Michael Paxourek. Činnost trvá do začátku 2. světové války.

1939 *Ziegler, W. Filípek: Domácí lékař.* [75]

SCHUYLER

Snad nejznámější divadelní budovou je Janáčkova opera.

DRAMATICKÝ ODBOR BESEDA

Působil při Svatováclavské farnosti a každoročně uváděl nejméně 9 her. [76]

SOKOL FÜGNER – TYRŠ

Členy jsou převážně mladí s T. J. Sokol.

1907 *Alois Jirásek: Vojnarka / Bedřich Frýda: Manželské štěstí, r. Boh. Bartoš.*
1908 *Charlotte Birch-Pfeifferová: Diblík, šotek z hor / Josef Kajetán Tyl: Bankrotář / František Xaver Svoboda: Mlsáníčko a který je ten pravý / Jan Emil Šlechta: Majitel hutí / Romantické vrtochy / Josef Štolba: Závěť / Josef Štolba: Krejčí a švec / Alois Jirásek: Otec, r. Boh. Bartoš.*
1909 *Láska v národním domě / Karel Horký: Srážka vlaků, (Při srážce vlaků 31. ledna účinkoval naposledy jako*

---

75 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].
76 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

nápověda - mnohaletý - dirigent Rud. Fibinger, 4. března zemřel.) / Mrštíkové: Maryša / Antonín Lokay: Vosí hnízdo / Jan Vávra: Pod krovem otcovským, r.Boh. Bartoš / Ladislav Stroupežnický: Václav Hrobčický z Hrobčic / Božena Viková-Kunětická: Cop / František Ferdinand Šamberk: Palackého třída 27, r. Boh. Bartoš.

1910 *František Xaver Svoboda: Směry života / Jaroslav Rudloff: Dědečkovy housle, r. Josef Mík / Božena Viková--Kunětická: Sběratelka starožitností / Josef Šváb-Malostranský: V ochraně Napoleona I. / Josef Štolba: Za šlechtickým erbem / František Adolf Šubert: Žně, r. Josef Mík / Pedro Calderón de la Barca: Jen moudře.*
1911 *Václav Štech: Třetí zvonění / Magda našeho věku / Otto Faster: Pražské švadlenky, r. Josef Mík / Vilém Blodek: V studni / (V té době sehráno v Omaze s jinými spolky: Rudolf Kneisel: Ďáblova dcera / Michal Balucki: Těžké ryby / František Ferdinand Šamberk: Jedenácté přikázání / František Ferdinand Šamberk: Podskalák / Josef Lukavský: Slunce / Jan Vávra: Konkursy pana notáře / Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta) / Josef Kajetán Tyl: Paličova dcera / Josef Kajetán Tyl: Faust druhý / Gabriela Preissová: Její pastorkyňa / Antonín Lokay: Růžová pouta, r. Boh. Bartoš.*
1912 *Jevan Brandon Thomas: Charleyova teta (opakováno na podzim sjezdu Z.Č.B.J.) / Hermann Heijermans: Na faře / O. Blumenthal a G. Kadelburg, překlad Pavel Nebeský: U bílého koníčka / Adolphe d' Ennery: Nevinně odsouzen / V. J. Kavka: Můj ráj / Karel Otakar Hubálek: Klepařské tercetto, r. Boh. Bartoš.*
1913 *Jaroslav Kvapil: Oblaka / Ferdinand Oliva: Julinčiny vdavky / Josef Kajetán Tyl: Paní Marjánka, matka pluku (ve prospěch národního hřbitova) / Ferdinand Oliva: Julinčiny vdavky / Václav Štech: Ohnivá země / Alois Jirásek: Vojnarka / Josef Skružný: Žabec, r. Josef Mík.*
1914 *Pavel Gadault: Madam X / František Ferdinand Šamberk: Kulatý svět, r. Josef Mík / 24. července při sletu uvedena Popelka, 26. července Alois Jirásek: Vojnarka, r. Boh. Bartoš / Karel Leger a František Procházka: Vpád / Josef Skružný: Svobodní zednáři, r. Josef Mík a L. Hunáček.*
1915 *Mrštíkové: Maryša, r. Boh. Bartoš / Petr Max Malloch: Dobráček, r. Josef Mík a L. Hunáček / Josef Štolba: Závěť, r. Josef Mík / František Zákrejs: Anežka / Petr Fingal: Španělská vesnice (opakováno v Plattsmouth), r. Stan. Šerpan.*
1916 *Antonín Lokay: Nerozluční přátelé / Bohumil Bouška: Rychtářův poklad / Hanuš Voves: Zmařený život / František Xaver Svoboda: Mlsáníčko / Eliška Pešková: Dva sirotci, r. Stan. Šerpan / Ladislav Stroupežnický: Naši furianti.*
1917 *Ludwig Ganghofer: Bojarova svatba / Victorien Sardou: Fedora / Alois Jirásek: Pan Johanes, r. Stan. Šerpan.*
1918 *17. března Alois Jirásek: Psohlavci / 14. dubna Josef Štolba: Staré hříchy, r. Václav Urban.*
1919 *16. listopadu Alois Jirásek: Otec, r. Boh. Bartoš.*

1920 *11. ledna František Xaver Svoboda: Poslední muž / 22. února Naše sufražetka, oboje r. Boh. Bartoš / Ladislav Stroupežnický: Pan Měsíček –obchodník, r. Václav Urban / Karla Lužanská: Sýkorka strýce Tobiáše / František Ruth: Písmákova dcera, r. František Pardubský.*
1921 *Erckmann Emile: Polský žid / Josef Štolba: Na letním bytě / Ferdinand Oliva: V červáncích svobody, r. František Pardubský / Otokar Pospíšil: Smír / Ferdinand Oliva: Pojď na mé srdce! / Charlotte Birch-Pfeifferová: Sedlák Zlatodvorský, r. Anna Vránová.*
1922 *Jaroslav Rudloff : Dědečkovy housle / Josef Kajetán Tyl: Strakonický dudák, r. Anna Vránová / Karel Fořt: Pepinčina první láska, r. Bedřich Sláma.*
1923 *Josef Skružný: Macíčkova dovolená, r. Bedřich Sláma / Ferdinand Oliva: Zápas o nevěstu, r. Jirí Hladík / Otakar Krištof: Dvě Růženy, aneb, Komedie za jevištěm, r. František Svoboda / Romantické vrtochy, r. Jirí Hladík / Àngel Guimerà: V nížině, r. Karel Šerpan a Václav Kostinec / Karel Fořt: Děti Žižkova, aneb, Dítě lásky, r. Anna*

Vránová / Karel Fořt: Západ slunce na horách / František Xaver Svoboda: Márinka Válková, r. Boh. Bartoš.
1924 *Karel Fořt: V českém ráji, r. Anna Vránová / Otto Faster: Prazské švadlenky / Ferdinand Oliva:Z manželského ráje, r. Jirí Hladík / Karel Fořt: Kletba mamonu, r. Anna Vránová / František Václav Krejčí: Povodeň / Margaret Mayo: Naše miminko / Karel Leger: V zakletém zámku, r. Boh. Bartoš.*
1925 *Josef Brožek: Námluvy v lese / Jiří Balda: Nevěsta legionářova / Eduard Rada: Vrah (Bestia triumfans) / Xavier Jager: Noční manévry / G. Pflegr-Moravský: Paní fabrikantová, r. Boh. Bartoš.*
1926 *Karel Horký: Baťoch / Jiří Balda: Bobeček z ministerstva / Viktor Franěk: Podvodnice, r. Boh. Bartoš / Alois Jirásek: Psohlavci, r. Antonín Halouska.*
1927 *Pavel Rudolf: Minulost pana rady / Josef Valenta: Osel je osel / František Cimler: Žebrota má zlaté dno / Všem ku štestí, r. Antonín Halouska / Alois Jirásek: Lucerna / Josef Skružný: Zázračný panák, r. Václav Urban / Richrd Branald: Naše Ančí ráda tančí, r. Ladislav Kadlec.*
1928 *A. Drábek: Tvrdé hlavy / Karel Scheinpflug: Druhé mládí / Josef Šrámek: Granáty, r. Josef Mík / Richard Branald: Krajánek Holandr jde na vandr, r. Ladislav Kadlec / Ferdinand Oliva: Pro vlajku československou, r. Anna Vránová / Jan Černý: Vítězství lásky, r. Josef Mík.*
1929 *Karel Fořt: Má panenka modrooká, r. Ladislav Kadlec / Karel Piskoř: Děvče jako květ, r. Jan Bureš / František Bohuslav: Záhadný člověk (Dvě růže), r. Josef Mík / Toňa Labuťa: Šumavský slavíček, r. Ladislav Kadlec / Richard Branald: Česká maminka, r. Anna Vránová / František Ferdinand Šamberk: Podskalák, r. Antonín Halouska.*

1930 *Richard Branald: Zahraj mi, tatínku, naposled, r. Ladislav Kadlec / Mirko Hromádka: Obchod je obchod, r. Antonín Halouska / Richard Branald: Já dohrál píseň poslední, r. Ladislav Kadlec / Josef Křičenský: Drama jedné noci, r. Boh. Bartoš / Richard Branald: Slečna tulačka, r. Anna Vránová.*
1931 *Václav Stěžerský: Lucifer, aneb, Zázračný elixír, r. L. Kadlec / Karel Piskoř: Radostná událost, r. Anna Vránová / John Hartley Manners: Peg mého srdce, r. Boh. Bartoš / Channing Pollock: Znamení na dveřích, r. Boh. Bartoš / Mirko Vrána-Trocnovský: Horská láska, r. L. Kadlec / Karla Lužanská: Zavadilka vdává dceru, r. Anna Vránová.*
1932 *František Hlavatý: Kouzlo červánku, r. Boh. Bartoš / Božena Rajská-Smolíková: Zelené království, r. Anna Vránová / Karla G. Prokšová: Me sme me, r. Anna Vránová (opakováno v září 1932 na sjezdu Z.C.B.J. / Richard Brandl: Rézinka od pěchoty, r. L. Kadlec / Josef Skružný: Ta naše Máňa, r. Antonín Halouska.*
1933 *Božena Rajská-Smolíková: Děvče od Čerchova, r. Antonín Halouska / Richard Branald: Vstup do srdce zakázán! (Moje slečna ženuška), r. Anna Vránová / Karel Horký: Srážka vlaků, r. Božena Šerpanová / Richard Branald: Muzikanti z české vesnice, r. L. Kadlec / Karel Fořt: Hasiči jedou, r. Antonín Halouska.*
1934 *Marie Slavíková: Návrat ztracené dcery (Slavný den doktora Martina) / Jiří Balda: Nejhezčí nožky z republiky, r. Antonín Halouska / Karel Fořt: Slečinka z Bílého zámečku, r. Božena Šerpanová/ Darebnice / František Hlavatý: Svatba pod pokličkou, r. Jan Bureš.*
1935 *Josef Kubík: Královnička, r. Anna Vránová / Antonín Šíma: Nezvedená Lída (Dítě lesa), r. M. Horejší / František Cimler: Dvojník pana Dibelky, r. Jan Bureš / Karla Prokšová: Nevěsta s dukáty, r. Marie Hořejší.*
1936 *Viktor Franěk: Hřích lesního Křikavy, r. Jan Bureš / Ruda Nížkovský: Na Svatém kopečku, r. Boh. Bartoš / Anežka Hrůzová před porotou, r. Josef Brezácek.*
1937 *Božena Zajceva: Voňavá selka, r. Antonín Halouska / Třináct zlodějů, r. Boh. Bartoš / Richard Branald: Vesnice zpívá.*[77]

77 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL KAREL ŠTULÍK

Dne 11. října 1881 se sešlo 13 zakládajících členů v krejčovské dílně pana A. Loukoty, aby založili sokolský klub. Pro zajištění činnosti v následujícím roce sehráli dvě frašky s velkým úspěchem a čistý výtěžek byl 80 dolarů. Další divadelní představení je pořádáno 18. dubna. Jednota v té době měla 30 členů. V zimě 1889 se spojuje Tělocvičná Jednota Čech s Pěvecko-divadelním sborem Tyl. Starostou byl Antonín Kment.

Sokol je nejaktivnější v letech 1907–1937. [78]

SWANTON

DRAMATICKÝ KLUB

Spolek byl aktivní v letech 1920–1935.

1918 *Michail Petrovič Arcybašev: Žárlivost.*

1929 *Karel Burian: Jeho poslední dostaveníčko (Dáma z Rokoka) / Alois Dostál: Od starého k mladému posvícení.*

1934 *Ženuška podle módy.*
1935 *Ferdinand Oliva: Počkej, ty budeš litovat.*
1936 *František Lašek-Lukovič: Tatínek šel na zálety.* [79]

TABLE ROCK

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA

Režisérkou Anna Kovanda. První představení se uskutečnilo 1. prosince 1902.

1903 *Popelka.*
1904 *Petr Max Malloch: Pensionát paní Borové.*
1908 *František Hlavatý: Městská rada na námluvách.*

1910 *Otto Faster: Pražské švadlenky.*
1911 *Eugen Čas: Jak se v Praze lidé baví, aneb, Doktor Zástěrka.*
1912 *Jevan Brandon Thomas: Charleyova teta.*
1916 *Rudolf Kneisel: Chudý písničkář.*
1917 *Josef Kajetán Tyl: České Amazonky, aneb, Ženská vojna.*

1923 *František Hlavatý: Mlsní kocouři.*

---

78 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

79 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

1925 *Ferdinand Oliva: Když srdce promluví.*

1926 *Carl Costa: Zuzančin pan kaprál.*

1928 *Josef Skružný: Ferdinand spí.*

TÁBOR

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA

1874 *Hluchoněný Františk, Františk, pražský student.*

Obr. 18: Verdigre, Sokol, Bíla Hora Hall, fragment divadelní opony

VERDIGRE

DRAMATICKÝ KATOLICKÝ KLUB

1928 *Tři dcery na vdávání.*

1931 *Adolphe d´Ennery: Dva sirotci.*[80]

DRAMATICKÝ SPOLEK

Byl založený v roce 1908, aktivní byl i v průběhu 2. světové války.
Velkolepá prosceniová opona v sále Bílá Hora Hall ve Verdigre nabízí pohled na Hradčany ze Seminární zahrady, parku s výhledem na Prahu. Scéna je zasazena do pozlacenému prosceniovému rámu, na jaře se stromy zobrazují v plném květu. Vše je vykresleno v detailech. Na Malé Straně je jasně vidět kostel sv. Mikuláše, stejně jako katedrála sv. Víta na Hradě, s prominentní transeptickou věží. Žádný z Nebraských pohledů na hrad neukazuje katedrálu v její současné podobě, protože její dokončení ve 20. století, dlouho po emigraci, kulminovalo téměř 500 let výstavby.

1962 *Slávka Grohmannová: Hospůdka u Markyty.*

ZÁPADNÍ ČESKO BRATRSKÁ JEDNOTA

1908 *Alois Jirásek, Vojnarka.*

1911 *František Hlavatý: Mlsní kocouři.*

1917 *Eliška Pešková: Zrzavá.*

1918 *Josef Skružný: Svobodní zednáři.*

1921 *František Xaver Svoboda: Poslední muž.*

1922 *Eliška Pešková: Diblíkova dceruška /Charlotte Birch-Pfeiffer: Diblík, šotek z hor / Saniberk.*

1928 *František Hlavatý: Mlsní kocouři / Ruda Mařík: Zasnoubení po tmě / Tři dcery na vdávání.*[81]

80 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

81 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

VIRGINIA

DRAMATICKÝ KLUB OSVĚTA

1924 *Eliška Pešková: Černý kříž v lese.*[82]

WESTON

Menší divadelní budova byla například Kovandova opera.

WILBER

Roku 1889 uvedl J. K. Schulesser první českou hru. Snad nejznámější divadelní budovou zde je Hokufova síň.

DIVADELNÍ SPOLEK TYL

Založen roku 1893. Spolek uvádí i loutková představení. Tento divadelní spolek uváděl operety, historické hry a různá další dramata. Někdy byli jeho protagonisté členové Sokolu Omaha, jindy Dramatického spolku Wilber.

Josef Kajetán Tyl: Paličova dcera.

SOKOL

1929 *Richard Branald: Česká maminka / Ferdinand Oliva: Pro vlajku československou.*

1930 *Krajánek Švejk / Richard Branald: Pepička z malé hospůdky / Richard Branald: Zahraj my, tatíčku, naposled / Richard Branald: Anča s Emou do vdavek se ženou / Jiří Balda: Andulka Šafářova / Matěj Kopecký: Posvícení v Hudlicích aneb Jako doma pane Matěj! / František Hrubý: U vrbiček / Karel Fořt: Kam nemůže čert, nastrčí bábu.*

1931 *Alois Koldinský: Hraběnka z podskalí / Richard Branald: V našem pivovaře veselé jsou tváře / Mirko Hromádka: Obchod je obchod / Václav Vrána: Láska nad pomstu mocnější / Richard Branald: Já dohrál píseň poslední / Los - ten nejšťastnější - "Ženich a loterie".*

1932 *Karla Lužanská: Tatíčkovi to nejkrásnější / Jiří Balda: Románek z české vesničky / Viktor Franěk: Šenkýřka "U zelené žáby".*

1934 *Adolphe d´Ennery: Dva sirotci / František Lašek-Lukovič: Prodejte hadry, kosti, staré železo / František Balej: Marjánko, Marjánko má / Karneval / V čas války tam u vás / Josef Kubík: My jdeme světem s flašinetem.*

1935 *Bordincary / Karla Lužanská: Zavadilka vdává dceru / František Lašek-Lukovič: Osiřelo dítě / A. V. Koudelka: Cikánko ty krásná / Rudolf Šetina: Píseň mládí / Felix Bartoš: Staročeské posvícení dědy Moravce / Richard Branald: Dcerušky tatíka Berušky.*

---

82 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].

1936 *Červený kohout nebo palič / Richard Branald: Vesnice zpívá / Staroušku nezapírej aneb Hrom má do báby uhodit.*
1937 *Pavel Rudolf: Husopaska / Josef Kubík: Okénko do nebe / Pavel Brázda: Slib z fronty / Václav Bárta: Lída, děvče z Krkonoš.*
1938 *Hana Švehlová: V údolí tom čarokrásném / Richard Branald: Náš Náci pro legraci / Jiří Balda: Nevěsta legionářova / Richard Branald: Manžel v kleci / Richard Branald: Každý snad má něco rád (Vincek Duha, správný sluha).*

1942 *Ruda Mařík: Mařenku si neber.*[83]

83 KUČERA, Vladimír. Czech Drama in Nebraska: Ceska Divadla v Nebrasce [online]. 1979 [cit. 2019-08-02].